

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від _____ 20 ____ року м. Тернопіль № _____

***Про проєкт обласної програми
запобігання соціальному сирітству,
подолання дитячої безпритульності
і бездоглядності на 2022-2024 роки***

Відповідно до Закону України „Про місцеві державні адміністрації”, на виконання доручення голови обласної державної адміністрації від 05 жовтня 2021 року № 81/01.02-03 „Про розроблення обласної програми запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на 2022-2024 роки” та з метою поліпшення роботи щодо запобігання соціальному сирітству дітей, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності:

1. Схвалити проєкт обласної програми запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на 2022-2024 роки (далі – проєкт програми), що додається.

2. Службі у справах дітей обласної державної адміністрації подати в установленому порядку проєкт програми на розгляд чергової сесії обласної ради відповідно до регламенту Тернопільської обласної ради.

3. Рекомендувати виконавчим комітетам рад територіальних громад розробити аналогічні проєкти програм та в установленому порядку внести їх на розгляд сесій відповідних рад згідно з показниками обласної програми.

4. Контроль за виконанням цього розпорядження доручити заступникові голови обласної державної адміністрації згідно з розподілом обов’язків.

Голова адміністрації

Володимир ТРУШ

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
№ 639/01.02-01 від 23.10.2021

Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000067EF2E0080C68200
Підписувач Труш Володимир Любомирович
Дійсний з по

Віктор Устенко
Світлана Беспоповцева
Ростислав Дрозд
Тетяна Дуда
Сергій Калиняк
Володимир Комінко
Олег Пілярчук

СХВАЛЕНО

Розпорядження голови
обласної державної адміністрації

№ _____

ОБЛАСНА ПРОГРАМА
запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності
і бездоглядності на 2022-2024 роки

I. Паспорт програми

1.	Ініціатор розроблення програми	служба у справах дітей обласної державної адміністрації
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення програми	доручення голови обласної державної адміністрації від 05 жовтня 2021 року № 81/01.02-03 „Про розроблення обласної програми запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на 2022-2024 роки”
3.	Розробник програми	служба у справах дітей обласної державної адміністрації
4.	Співрозробники програми	–
5.	Відповідальний виконавець програми	служба у справах дітей обласної державної адміністрації
6.	Учасники програми	управління освіти і науки; молоді, спорту та іміджевих проектів; інформаційної політики та комунікацій з громадськістю; департамент охорони здоров'я; департамент культури та туризму; служба у справах дітей обласної державної адміністрації, обласний центр соціальних служб; Центр соціально-психологічної реабілітації дітей служби у справах дітей обласної державної адміністрації; Головне управління Національної поліції в області; Управління державної міграційної служби України в області; Південно-Західне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Івано-Франківськ); виконавчі комітети сільських, селищних та міських рад; Тернопільський міськрайонний суд; обласна прокуратура; Управління Держпраці в області;

		громадські організації (за згодою)
7.	Термін реалізації програми	2022-2024 роки
8.	Перелік бюджетів, які беруть участь у виконанні програми	обласний бюджет
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього, у тому числі:	645,5 тис. гривень
1)	коштів державного бюджету	-
2)	коштів обласного бюджету	645,5 тис. гривень
3)	коштів районних бюджетів	-
4)	коштів бюджетів територіальних громад	-
5)	коштів інших джерел	-

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма

В області проживає 203702 дитини, що складає 20 % від загальної чисельності населення. Більше 10 % від загальної чисельності дітей складають: діти, які перебувають в складних життєвих обставинах; діти-сироти та діти, що залишилися без піклування батьків; діти з порушенням розвитку; діти, розміщені в закладах інституційного догляду та виховання дітей. Фактично кожна десята дитина потребує захисту і підтримки. Соціально-правовий захист дітей забезпечується скоординованою роботою органів та служб у справах дітей і спрямований на виявлення, попередження та нейтралізацію впливів негативних чинників на розвиток дитини.

Особлива увага в організації соціально-правового захисту дітей звертається на розв'язання проблеми соціального сирітства, дитячої безпритульності та бездоглядності, правопорушень в дитячому середовищі та насильства над дітьми, тривалого перебування дітей в закладах інституційного догляду та виховання, кадрового забезпечення системи захисту прав дітей на рівні територіальної громади.

Виконання заходів обласної програми запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності та бездоглядності у попередні роки принесло позитивні результати.

Завдяки проведеній роботі в області вдалось досягти сталої тенденції до зменшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та збільшення кількості дітей-сиріт, влаштованих до сімейних форм виховання. Станом на 1 січня 2017 року в області нараховувалось 1035 статусних дітей (у 2018 році – 1019 дітей, у 2019 році – 981 дитина, у 2020 році – 992 дитини), а станом на 01 серпня 2021 року – 962 дитини. Показник влаштування дітей до сімейних форм виховання в середньому складає 93% від загальної кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. На сьогодні в області функціонує 103 прийомних сім'ї та 13 будинків сімейного типу, в яких проживає 153 дітей, ще 682 дитини проживають в сім'ях опікунів/піклувальників. Впродовж всього терміну дії обласної програми у 2017-2021 роках було створено

6 дитячих будинків сімейного типу, 226 прийомних та опікунських сімей, до яких влаштовано 493 дитини.

Щорічно зростає число дітей, усиновлених громадянами України, та зменшується кількість дітей, усиновлених іноземцями. Зокрема у 2017-2018 роках громадянами України усиновлено 30 дітей, іноземцями – 8 дітей. Протягом 2019-2021 років усі 43 дитини усиновлені громадянами України.

Однак, незважаючи на вжитті заходи, частина дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, все ще перебуває в закладах інституційного догляду та виховання дітей. Влаштування таких дітей до сімейних форм виховання - першочергове завдання органів опіки та піклування. Водночас існують проблеми їх усиновлення, оскільки переважна більшість цих дітей є дітьми середнього та старшого шкільного віку, мають певні проблеми зі здоров'ям або перебувають у близьких родинних стосунках (рідні брати та сестри, роз'єднання яких під час усиновлення не дозволяється чинним законодавством). Дані обставини в значній мірі зменшують можливості їх усиновлення. При цьому 70 % подружніх пар потенційних усиновлювачів налаштовані на усиновлення маленької дитини до 10 років, а чисельно переважаюча група дітей, які очікують усиновлення (85%), це діти віком від 10 років і старші, а також діти з особливими потребами.

Інформація про дітей, які підлягають усиновленню, заноситься спеціалістами служб у справах дітей в Єдину інформаційну аналітичну систему „Діти” та перевіряється фахівцями Міністерства соціальної політики України. Загальна інформація про дітей з цієї бази щомісячно оновлюється на офіційному сайті Мінсоцполітики (<https://www.msp.gov.ua/children/motherhood.php>). Також система містить інформацію про: дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах; дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; громадян України, які бажають взяти дітей на виховання; нерухоме майно статусних дітей. Тому, зважаючи на зазначене, залишається актуальним питання фінансового забезпечення належного функціонування ЄІАС „Діти” на рівні області та територіальних громад.

З метою запобігання соціальному сирітству дітей, які перебувають у закладах інституційного догляду та виховання, рішенням Тернопільської обласної ради від 06 липня 2020 року № 1653 було затверджено положення про інформаційно-аналітичну систему „Заклади інституційного догляду і виховання дітей Тернопільської області” та рекомендовано службі у справах дітей обласної державної адміністрації прийняти на баланс зазначену систему, яка була розроблена в рамках проекту „Розробка і впровадження регіонального плану стосовно збільшення обсягів надання послуг з догляду на сімейній основі (реформування інтернатних закладів у Тернопільській області)”.

Станом на 10 вересня 2021 року система адаптована до змін адміністративно-територіального устрою, зокрема внесені усі територіальні громади, три новоутворені райони та оновлена інформація щодо вихованців закладів. Система дозволяє збирати, зберігати та обробляти інформацію щодо вихованців, а саме про: їх кількості, переміщення, повторного потрапляння до закладів інституційного догляду та виховання дітей; географію потрапляння до закладів інституційного догляду та виховання; їх статус та дотримання майнових

та житлових прав. За допомогою системи є можливість контролювати дотримання термінів перебування дітей у закладах, аналізувати причини відокремлення дитини від родини та планувати розвиток соціальних послуг для сімей з дітьми на рівні територіальної громади, що у свою чергу, зробить процес повернення дитини додому найбільш комфортним.

Зараз в систему внесено інформацію про 1527 вихованців, з них - 846 на цілодобовому перебуванні.

Протягом червня-серпня 2021 року служби у справах дітей територіальних громад провели обстеження умов проживання сімей, діти з яких перебували цілодобово у закладах інституційного догляду у 2020-2021 навчальному році. Соціальними працівниками проведено оцінки потреб дітей та їх сімей, визначені причини перебування дітей у закладах, проведено бесіди з батьками щодо можливості навчання дітей за місцем проживання.

Разом з тим, не вдалося подолати проблему дитячої бездоглядності. Служби у справах дітей спільно з іншими суб'єктами профілактичної роботи на місцях щороку надають соціально-правову допомогу близько 2463 дітям, які опинилися у складних життєвих обставинах (були виявлені та вилучені з громадських місць, об'єктів транспорту, які зазнали насильства, проживають у сім'ях, де батьки або особи, які їх замінюють, ухиляються від виконання батьківських обов'язків), внаслідок чого такі діти не отримують належного виховання та догляду, стають схильними до вчинення правопорушень.

На даний час на обліку служб у справах дітей області перебувають 838 дітей, які потрапили в складні життєві обставини, з них 171 дитина, щодо якої було скоєно насилля в сім'ї або поза нею, постраждала внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту і яка потребує соціально-правового захисту.

З метою профілактики протиправних дій у дитячому середовищі щороку проводяться профілактичні рейди („Підліток. Зима. Канікули”, „Діти вулиці. Вокзал”, „Діти Тернопільщини проти насильства, бездоглядності, за духовність та сімейну злагоду”, „Літо”, „Урок”), під час яких надається допомога дітям. У 2020 році така допомога надана 648 дітям, а з січня по серпень 2021 року - 171 дитині.

Завдяки вжитим профілактичним заходам у підлітковому середовищі на території області у 2020 році підліткова злочинність зменшилася на 46 % з 454 до 213 випадків. Станом 1 серпня 2021 року цей показник склав 79 випадків.

Важливу роль у розв'язанні окреслених проблем відіграють органи опіки та піклування територіальних громад. Адже починаючи з 2020 року повноваження в сфері соціально-правового захисту дітей перейшли з районного рівня на рівень територіальної громади. Зважаючи на дану обставину актуалізується проблема належного кадрового забезпечення служб у справах дітей територіальних громад. Підвищення рівня компетентності працівників служб у справах дітей може здійснюватися шляхом організації навчальних заходів (семінарів, тренінгів, нарад, круглих столів та інших комунікаційних заходів), у тому числі, з використанням дистанційних Інтернет-засобів.

Зважаючи на зазначене, заходи обласної програми запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності та бездоглядності на 2022-2024 роки мають бути спрямовані на розв'язання проблем соціального сирітства,

дитячої безпритульності та бездоглядності, правопорушень в дитячому середовищі та насильства над дітьми, тривалого перебування дітей в закладах інституційного догляду та виховання, кадрового забезпечення системи захисту прав дітей на рівні територіальної громади.

III. Визначення мети програми

Метою прийняття програми є запобігання соціальному сирітству, розвиток сімейних форм виховання, подолання дитячої безпритульності та бездоглядності, попередження правопорушень в дитячому середовищі та насильства над дітьми, покращення роботи місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо захисту прав дітей.

Реалізація мети відповідає головним пріоритетам Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки та плану заходів з її реалізації у 2021-2023 роках.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми; строки та етапи виконання програми

Розв'язання проблем планується здійснити шляхом:

реалізації державної політики щодо влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання, профілактики правопорушень та злочинності у дитячому середовищі як пріоритетного напрямку діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;

чіткої координації діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері соціально-правового захисту дітей;

неухильного виконання вимог законодавства щодо соціально-правового захисту дітей;

підвищення ефективності соціальної роботи з дітьми, які опинились у складних життєвих обставинах, покращення соціального супроводу сімей, які виховують дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

ведення Єдиної інформаційної аналітичної системи „Діти” (ЄІАС „Діти”), яка забезпечує систему обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; громадян України, які бажають взяти дітей на виховання; персоніфікованого обліку нерухомого майна статусних дітей;

ведення інформаційно-аналітичної системи „Заклади інституційного догляду і виховання дітей Тернопільської області”, яка дозволяє збирати, зберігати та обробляти інформацію щодо вихованців;

здійснення системи організаційно-профілактичних заходів щодо запобігання дитячій безпритульності і бездоглядності;

підвищення кваліфікації працівників, які займаються вирішенням питань запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності, попередження правопорушень у дитячому середовищі;

поширення соціальної реклами та широкого висвітлення в медіа та мережі Інтернет інформації з питань соціально-правового захисту дітей;

організації інформаційно-просвітницьких заходів з питань соціально-правового захисту дітей;

функціонування інформаційно-просвітницького вебсайту з питань соціально-правового захисту дітей;

активізації діяльності територіальних громад із захисту прав дітей;

надання методичної допомоги органам місцевого самоврядування в частині забезпечення ними захисту та реалізації прав дітей на території громади.

Строк виконання програми: 2022-2024 роки.

V. Перелік завдань і заходів програми та результативні показники

Основними завданнями програми є:

забезпечення неухильного виконання вимог законодавства щодо соціально-правового захисту дітей, насамперед дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, зокрема своєчасного виявлення таких дітей, надання їм статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, захисту особистих, майнових і житлових прав таких дітей;

реалізація пріоритетності права дитини на сімейне виховання, розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (усиновлення, опіка та піклування, прийомні сім'ї та дитячі будинки сімейного типу), послуг патронату та інших форм виховання, наближених до сімейних;

покращення співпраці місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо соціально-правового захисту безпритульних і бездоглядних дітей, неповнолітніх, схильних до вчинення протиправних дій, які не навчаються або не працюють, скоїли правопорушення чи злочини, затримані за вживання алкогольних напоїв, психотропних і наркотичних засобів та їх аналогів, зазнали насильства, проживають у сім'ях, в яких батьки ухиляються від виконання батьківських обов'язків, дітей, батьки яких тривалий час перебувають за межами держави;

організація функціонування на рівні територіальних громад електронних баз даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та персоніфікованого обліку нерухомого майна дітей; дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах; дітей, які виховуються в закладах інституційного догляду на цілодобовій формі перебування; громадян України, які бажають взяти дітей на виховання;

забезпечення інформаційної підтримки щодо вирішення актуальних питань сімейної політики, створення умов для утвердження в суспільстві сімейних цінностей, виховання відповідального батьківства; поширення нових форм сімейного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

організаційне забезпечення здійснення контролю за дотриманням культурно-розважальними закладами, комп'ютерними клубами вимог нормативно-правових актів щодо порядку відвідування їх дітьми, заборони продажу алкогольних напоїв, тютюнових виробів, розповсюдження наркотиків, пропаганди проституції, насилля, жорстокості;

координація роботи щодо проведення обласних державно-громадських операцій та рейдів щодо профілактики негативних проявів у дитячому середовищі, запобігання дитячій бездоглядності („Підліток. Зима Канікули”, „Діти вулиці. Вокзал”, „Діти Тернопільщини проти насильства, бездоглядності, за духовну та сімейну злагоду”, „Літо”, „Урок”);

забезпечення здобуття повної загальної середньої освіти дітьми, які не навчалися тривалий час або не навчалися взагалі, на базі вечірніх (змінних) шкіл і професійно-технічних навчальних закладів;

організація та проведення заходів до Міжнародного дня захисту дітей, Дня вшанування пам'яті дітей, які загинули внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, Дня усиновлення, Дня молитви за сиріт, Дня святого Миколая під гаслом „Не залишимо без уваги жодної дитини”, Європейського дня захисту дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, тижнів пропаганди правових знань, місячника пропаганди основних положень Конвенції ООН про права дитини, обласного огляду-конкурсу на кращу організацію правового навчання і виховання в закладах інституційного догляду та виховання дітей;

забезпечення в обласному перинатальному центрі „Мати і дитина”, пологових відділеннях комунальних лікарень спільно з центрами соціальних служб та фахівцями із соціальної роботи надання соціально-психологічної допомоги матерям, які мають намір відмовитися від дитини, та здійснити соціальний супровід таких матерів;

забезпечення функціонування в Центрі соціально-психологічної реабілітації дітей служби у справах дітей обласної державної адміністрації відділення захисту та соціально-психологічної підтримки у процесі правосуддя дітей, які постраждали або стали свідками насильства (модель Барнахус);

здійснення заходів щодо залучення волонтерів, представників громадських та релігійних організацій до соціально-психологічного патронажу (наставництва) дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають в закладах інституційного догляду та виховання;

забезпечення щомісяця взаємоінформування між відповідними підрозділами Національної поліції, службами у справах дітей, органами управління освітою про дітей, які не навчаються, скоїли злочини, правопорушення, затримані за вживання наркотичних речовин, алкогольних напоїв, бродяжництво, жебракування, зазнали насильства в сім'ї, проживають у сім'ях, в яких батьки ухиляються від виконання батьківських обов'язків;

продовження співпраці з громадськими, благодійними, релігійними організаціями, що працюють в інтересах дітей з питань подолання бездоглядності та безпритульності серед них;

висвітлення в засобах масової інформації щодо подолання дитячої безпритульності та бездоглядності, запобігання сирітству, створення умов для всебічного розвитку та виховання дітей, покращення роботи щодо профілактики правопорушень та злочинів у дитячому середовищі, соціально-правового захисту дітей, залучення громадськості до розв'язання цих соціальних проблем;

проведення семінарів, нарад, науково-практичних конференцій для працівників, які займаються вирішенням питань запобігання бездоглядності

серед дітей, профілактикою правопорушень та злочинності серед них, їх реабілітацією та соціальним захистом;

створення умов для залучення дітей до занять фізичною культурою, особливо в сільській місцевості, шляхом розвитку мережі спортивних майданчиків, спортивних гуртків чи секцій, відкриття філій дитячих юнацько-спортивних шкіл;

активізація роботи закладів та установ культури на місцях щодо залучення дітей до участі в роботі аматорських творчих колективів, мистецьких заходах, фестивалях, конкурсах, особливо в сільській місцевості.

Виконання програми дасть можливість:

розробити і запровадити ефективні форми роботи з дітьми та їх батьками щодо усунення причин та умов, що сприяють дитячій безпритульності та бездоглядності, вчиненню дітьми правопорушень та злочинів, надання таким дітям та сім'ям, в яких вони виховуються, відповідних соціальних послуг;

реалізувати право дітей на сімейне виховання, насамперед біологічними батьками або в прийомній сім'ї, дитячому будинку сімейного типу, забезпечити 100% влаштування нововиявлених дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання, та влаштувати не менше 96% дітей, які позбавлені батьківського піклування, до сімейних форм виховання;

забезпечити доступ мешканців області до повної та об'єктивної інформації з питань соціально-правового захисту дітей за допомогою інформаційно-просвітницького вебсайту;

зменшити кількість правопорушень та злочинів, вчинених неповнолітніми, мінімізувати вчинення дітьми повторних злочинів;

забезпечити персоніфікований облік у ЄІАС „Діти” дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей кризових соціальних категорій та осіб, які бажають взяти їх на виховання, працівниками служб у справах дітей територіальних громад області;

покращити інформованість населення про права дитини та сімейні форми влаштування дітей (функціонування інформаційно-просвітницького вебсайту; випуск соціальної реклами: відео-роликів, флеш-роликів, буклетів, плакатів);

не допускати перебування дітей без супроводу дорослих у нічний та урочний час в громадських місцях, порушення вимог щодо заборони продажу дітям алкогольних напоїв та тютюнових виробів, заборони розташування поблизу навчальних закладів магазинів, кафе, барів, де реалізуються спиртні напої та тютюнові вироби, розміщення реклами такої продукції, виявляти і вилучати з громадських місць та об'єктів транспорту дітей з неблагополучних сімей, які зазнали фізичного чи іншого насильства з боку дорослих або які бродяжать чи жебракують;

стовідсотково залучити до навчання дітей шкільного віку;

зменшити кількість відмов батьків від новонароджених дітей, а також дітей, вилучених із сімейного середовища;

проводити семінари, тренінги, наради, науково-практичні конференції для працівників, які займаються вирішенням питань щодо запобігання бездоглядності серед дітей, профілактикою правопорушень та соціально-

правовим захистом, що дасть можливість підвищити кваліфікацію щороку не менше 385 працівників;

покращити організацію правовиховної роботи з дітьми у загальноосвітніх навчальних закладах, поширити кращий досвід організації в них правової та виховної роботи;

залучити громадськість до реалізації заходів з питань соціально-правового захисту дітей;

влаштувати до сімейних форм виховання 96% дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

За результатами реалізації програми передбачається: збільшення частки дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування влаштованих в сімейні форми виховання; зменшення частки дітей, які перебувають в закладах інституційного догляду та виховання цілодобово; зменшення показника кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування на 8%.

Фінансування програми здійснюватиметься в межах коштів, передбачених в обласному бюджеті на відповідний рік.

**Ресурсне забезпечення обласної програми
запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і
бездоглядності на 2022-2024 роки**

Орієнтований обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	Етапи виконання програми			Усього витрат на виконання програми
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	
Обсяг ресурсів, усього, у тому числі:	215,5	216,5	213,5	645,5
державний бюджет	-	-	-	-
обласний бюджет	215,5	216,5	213,5	645,5
районні бюджети	-	-	-	-
бюджети територіальних громад	-	-	-	-
кошти не бюджетних джерел	-	-	-	-

тис. гривень

Заплановані результативні показники програми

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідні дані на початок програми	Вихідні дані на завершення програми	З них по роках		
					2022	2023	2024
I	Показники продукту програми						
1.	Кількість проведених навчальних заходів для працівників, які займаються вирішенням питань в сфері соціально-правового захисту дітей	Кількість заходів	10	39	13	13	13
2.	Кількість проведених соціальних, благодійних та святкових заходів щодо популяризації сімейних цінностей та розвитку сімейних форм виховання	Кількість заходів	3	9	3	3	3
3.	Кількість проведених інформаційно-просвітницьких заходів з питань соціально-правового захисту дітей, профілактики соціального сирітства, запобігання жорстокості та насильства серед дітей, популяризації здорового способу життя	Кількість заходів	3	18	6	6	6
II	Показники ефективності програми						
1.	Середня вартість проведених навчальних заходів для працівників, які займаються вирішенням питань в сфері соціально-правового захисту дітей	сума коштів на одну особу / гривень	60	110	100	110	120
2.	Середня вартість проведених соціальних, благодійних та святкових заходів щодо популяризації сімейних цінностей та розвитку сімейних форм виховання	сума коштів на одну особу / гривень	123	175	150	175	200
3.	Середня вартість проведених інформаційно-просвітницьких заходів з питань соціально-правового захисту дітей, профілактики соціального сирітства, запобігання жорстокості та насильства серед дітей, популяризації здорового способу життя	сума коштів на одну особу / гривень	100	160	160	160	160
III	Показники якості програми						

1.	Частка спеціалістів, які пройшли навчання з питань щодо запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності, попередження правопорушень у дитячому середовищі, розвитку сімейних форм виховання	відсоток	60	100	80	90	100
2.	Частка дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштованих в сімейні форми виховання	відсоток	93	96	94	95	96
3.	Відсоток дітей, які перебувають в закладах інституційного догляду та виховання цілодобово	відсоток	70	25	55	40	25

**VI. Напрями діяльності та заходи обласної програми
запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на 2022-2024 роки**

№ з/п	Назва напрямку діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів програми	Строки виконання заходу (роки)	Виконавці	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. гривень)			Очікуваний результат
						2022 рік	2023 рік	2024 рік	
1.	Розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (усиновлення, опіка та піклування, створення дитячих будинків сімейного типу, прийомних сімей)	1) забезпечення першочергового влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в сім'ї, на усиовлення, під опіку або піклування, дитячі будинки сімейного типу, прийомні сім'ї	2022-2024	служба у справах дітей облдерж-адміністрації, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування	не потребує фінансування	-	-	-	влаштування 100% нововиявлених дітей, які залишились без батьківського піклування, до сімейних форм виховання
		2) забезпечення функціонування ЄІАС „Діти” - електронної бази даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах і громадян України, які бажають взяти дітей на виховання (придбання ліцензійного програмного забезпечення, комп'ютерного обладнання, облаштування кабінету системою контролю доступу до приміщення)	2022-2024	служба у справах дітей облдерж-адміністрації, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування	обласний бюджет	18,0	10,0	9,0	забезпечення: належного обліку та влаштування дітей кризових категорій; у 2022 році придбання комп'ютера (системний блок, клавіатура, мишка, монітор); у 2023 році – програмного забезпечення; у 2024 році – облаштування кабінету системою контролю доступу

								до приміщення; протягом 2022-2024 років – щорічне обслуговування ЄІАС „Діти”
	3) здійснення підготовки потенційних опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, патронатних вихователів та забезпечення подальшого підвищення їх кваліфікації	2022-2024	обласний центр соціальних служб, служба у справах дітей облдержадміністрації, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування	не потребує фінансування	-	-	-	забезпечення належного влаштування не менше 96% дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до сімейних форм виховання
	4) проведення заходів до Дня усиновлення та Дня святого Миколая під гаслом „Не залишимо без уваги жодної дитини”	2022-2024	служба у справах дітей облдержадміністрації, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування	обласний бюджет	30,0	35,0	40,0	проведення щороку 2 заходів із залученням до них по 250 дітей із кризових категорій
	5) проведення семінарів та тренінгів для адміністраторів безпеки та користувачів ЄІАС „Діти”	2022-2024	служба у справах дітей облдержадміністрації, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування	обласний бюджет	10,0	10,0	10,0	проведення не менше 2 навчальних заходів для 100 осіб щороку
	б) виготовлення та розповсюдження друкованої соціальної рекламної продукції з питань пропаганди національного	2022-2024	служба у справах дітей облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб, виконавчі	обласний бюджет	5,0	5,0	5,0	покращення інформованості населення та доступ не менш як 95 % потенційних

		усиновлення, розвитку сімейних форм виховання, послуг патронату		комітети органів місцевого самоврядування					опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, патронатних вихователів до повної та об'єктивної інформації про сімейні форми влаштування дітей; виготовлення 100 примірників соціальної рекламної продукції (буклетів та плакатів) щороку
2.	Запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності, попередження правопорушень у дитячому середовищі	1) посилення контролю за виконанням положень нормативно-правових актів про обмеження перебування дітей без супроводу дорослих у нічний та урочний час в громадських місцях, комп'ютерних та інтерактивних клубах; заборони продажу дітям алкогольних напоїв, тютюнових виробів, розповсюдження наркотиків, пропаганди проституції, насилля, жорстокості у дитячому	2022-2024	служба у справах дітей облдерж-адміністрації, Головне управління Національної поліції в області, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування	не потребує фінансування	-	-	-	недопущення перебування дітей у закладах в урочний час або у вечірній час без супроводу дорослих, запобігання продажу дітям алкогольних та тютюнових виробів

		середовищі; заборони розташування поблизу навчальних закладів магазинів, барів, де реалізуються спиртні напої та тютюнові вироби, розміщення реклами такої продукції							
		2) забезпечення координації роботи щодо проведення обласних державно-громадських операцій та рейдів щодо профілактики негативних проявів у дитячому середовищі, запобігання дитячій бездоглядності: „Підліток. Зима Канікули”, „Діти вулиці. Вокзал”, „Діти Тернопільщини проти насильства, бездоглядності, за духовну та сімейну злагоду”, „Літо”, „Урок”	2022-2024	служба у справах дітей, управління освіти і науки облдерж-адміністрації, обласний центр соціальних служб, Головне управління Національної поліції в області, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування	не потребує фінансування	-	-	-	своєчасне виявлення і вилучення з громадських місць та об'єктів транспорту 100 % дітей з неблагополучних сімей, які зазнали фізичного чи іншого насильства з боку дорослих, бродяжать і жебракують
		3) забезпечення щомісяця взаємoinформування між відповідними підрозділами Національної поліції, службами у справах дітей, органами управління освітою про дітей, які не навчаються, скоїли злочини, правопорушення, затримані за вживання наркотичних речовин, алкогольних напоїв, бродяжництво,	2022-2024	служба у справах дітей, управління освіти і науки облдерж-адміністрації, Головне управління Національної поліції в області	не потребує фінансування	-	-	-	комплексне вирішення питань захисту прав дітей

		жебрактування, проживають у сім'ях, в яких батьки ухиляються від виконання батьківських обов'язків							
		4) забезпечення в обласному перинатальному центрі „Мати і дитина”, пологових відділеннях комунальних лікарень спільно з центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді надання соціально-психологічної допомоги матерям, які мають намір відмовитися від дитини, та здійснити соціальний супровід таких матерів	2022-2024	департамент охорони здоров'я облдерж-адміністрації, обласний центр соціальних служб, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування, громадські організації (за згодою)	не потребує фінансування	-	-	-	зменшення кількості відмов батьків від новонароджених дітей, запобігання зростанню кількості дітей, позбавлених батьківського піклування
		5) підвищення ефективності соціальної роботи з сім'ями та дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах	2022-2024	обласний центр соціальних служб, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування	Не потребує фінансування	-	-	-	зменшення на 50% кількості дітей, вилучених з біологічної сім'ї, відносно показника 2021 року
		6) забезпечення здійснення моніторингу стану дитячої злочинності та злочинів, вчинених проти дітей	2022-2024	служба у справах дітей облдерж-адміністрації, Головне управління Національної поліції в Тернопільській області	не потребує фінансування	-	-	-	визначення ефективності та коригування заходів, спрямованих на запобігання проявам дитячої злочинності та злочинів, вчинених проти дітей
		7) забезпечення проведення до Міжнародного дня	2022-2024	служба у справах	обласний бюджет	30,0	35,0	40,0	привернення уваги жителів області до

		захисту дітей обласного марафону „З турботою про дитину” та інформаційно-просвітницьких акцій з питань соціально-правового захисту дітей, популяризації здорового способу життя, запобігання жорстокості та насильства серед дітей		дітей; управління освіти і науки; молоді, спорту та іміджевих проектів облдерж-адміністрації, обласний центр соціальних служб; Головне управління Національної поліції в області, громадські організації (за згодою)					проблеми захисту прав дітей, проведення щороку загально-обласного заходу із залученням не менше 150 дітей з кризових категорій
		8) проведення нарад, семінарів і тренінгів для працівників, які займаються вирішенням питань щодо запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності, попередження правопорушень у дитячому середовищі, розвитку сімейних форм виховання	2022-2024	служба у справах дітей, управління освіти і науки облдерж-адміністрації, обласний центр соціальних служб; Центр соціально-психологічної реабілітації дітей служби у справах дітей облдерж-адміністрації, Головне управління Національної поліції в області, виконавчі комітети органів місцевого	обласний бюджет	10,0	10,0	10,0	проведення не менше 5 кушових навчальних заходів; підвищення кваліфікації не менше 100 працівників щороку

				самоврядування					
		9) проведення навчання членів міждисциплінарної команди щодо захисту та соціально-психологічної підтримки у процесі правосуддя дітей, які постраждали або стали свідками насильства (модель Барнахус)	2022-2024	служба у справах дітей, департамент охорони здоров'я облдерж-адміністрації; Головне управління Національної поліції в області, Тернопільський міськрайонний суд, обласна прокуратура	обласний бюджет	3,0	3,0	3,0	Проведення 2 семінарів щорічно з залученням не менше 30 працівників
		10) забезпечення виготовлення і поширення в засобах масової інформації соціальної реклами з питань соціально-правового захисту дітей, дотримання положень Конвенції ООН про права дитини; популяризації сімейних цінностей, здорового способу життя, запобігання жорстокості і насильству в сім'ї, профілактики, правопорушень та злочинності у дитячому середовищі, інформування населення про безпеку дітей в Інтернеті	2022-2024	служба у справах дітей; управління інформаційної політики та комунікацій з громадськістю облдерж-адміністрації, обласний центр соціальних служб	обласний бюджет	25,0	25,0	25,0	покращення інформованості населення про сімейні форми влаштування дітей, доступ не менш як 95 % населення області до повної та об'єктивної інформації з питань соціально-правового захисту дітей; виготовлення і розміщення соціальної реклами щороку 5 відео-роликів

		11) забезпечення проведення соціальних, благодійних та культурологічних акцій, святкових заходів, екскурсійних поїздок тощо для дітей, які виховуються в сім'ях, що опинилися в складних життєвих обставинах, прийомних, опікунських сім'ях та дитячих будинках сімейного типу, сім'ях учасників антитерористичної операції, сім'ях внутрішньо переміщених осіб, сім'ях, які проживають в зоні проведення АТО/ООС, дітей із закладів інституційного догляду та виховання дітей	2022-2024	обласний центр соціальних служб; служба у справах дітей, управління освіти і науки, облдерж-адміністрації, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування громадські організації (за згодою)	обласний бюджет	30,0	30,0	30,0	проведення не менше 3 заходів щороку, залучення близько 250 дітей до участі у заходах щороку
3.	Захист прав та інтересів дітей, запобігання жорстокому поводженню з ними	1) створення умов для залучення дітей до занять фізичною культурою, особливо в сільській місцевості, шляхом розвитку мережі спортивних майданчиків, спортивних гуртків чи секцій, відкриття філій дитячих юнацько-спортивних шкіл	2022-2024	управління освіти і науки; молоді, спорту та іміджевих проектів облдерж-адміністрації, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування	не потребує фінансування	-	-	-	покращення роботи щодо подолання дитячої бездоглядності та безпритульності шляхом залучення дітей до занять фізичною культурою
		2) активізація роботи закладів та установ культури на місцях щодо залучення дітей до участі в роботі аматорських творчих	2022-2024	департамент культури та туризму облдерж-адміністрації,	не потребує фінансування	-	-	-	покращення роботи щодо подолання дитячої бездоглядності та безпритульності

		колективів, мистецьких заходах, фестивалях, конкурсах, особливо в сільській місцевості		виконавчі комітети органів місцевого самоврядування					
		3) забезпечення здобуття повної загальної середньої освіти дітьми, які не навчалися тривалий час або не навчалися взагалі, на базі вечірніх (змінних) шкіл і професійно-технічних навчальних закладів	2022-2024	управління освіти і науки облдержадміністрації, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування	не потребує фінансування	-	-	-	100% охоплення дітей шкільного віку навчанням
		4) проведення семінарів, нарад, тренінгів для працівників служб у справах дітей	2022-2024	служба у справах дітей облдержадміністрації, Центр соціально-психологічної реабілітації дітей служби у справах дітей обласної державної адміністрації, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування	обласний бюджет	10,0	10,0	10,0	підвищення кваліфікації не менше 100 працівників щороку; покращення якості профілактичної роботи з дітьми
		5) забезпечення проведення заходів, спрямованих на запобігання жорсткому поводженню з дітьми, з відзначення Європейського дня захисту дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, місячника пропаганди	2022-2024	служба у справах дітей; управління освіти і науки облдержадміністрації, обласний центр соціальних служб; Південно-	обласний бюджет	10,0	10,0	10,0	підвищення рівня обізнаності дітей у правових питаннях, проведення щороку не менше 3 заходів (засідань за круглим столом, семінарів, лекцій)

		основних положень Конвенції ООН про права дитини, тижнів пропаганди правових знань, обласного огляду-конкурсу на кращу організацію правового навчання і виховання в закладах інституційного догляду та виховання дітей		Західне управління Міністерства юстиції (м.Івано-Франківськ); громадські організації (за згодою)					
		б) забезпечення доступу дітей, які перебувають без законних представників, та дітей-біженців до навчання і програм розвитку особистості	2022-2024	служба у справах дітей, управління освіти і науки облдерж-адміністрації, Управління державної міграційної служби України в області	не потребує фінансування	-	-	-	100% забезпечення соціальної адаптації дітей, які є шукачами притулку без супроводу дорослих
		7) здійснення моніторингу стану забезпечення прав дітей в громадах та в закладах інституційного догляду та виховання дітей	2022-2024	служба у справах дітей, управління освіти і науки облдерж-адміністрації, громадські організації (за згодою)	обласний бюджет	5,0	5,0	5,0	забезпечення захисту прав вихованців в закладах інституційного догляду та виховання дітей; щорічний моніторинг 19 обласних закладів інституційного догляду та виховання дітей, підготовка та публікація звітних матеріалів

		8) створення умов для адаптації дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, особливо із закладів інституційного догляду та виховання, до самостійного життя	2022-2024	служба у справах дітей, управління освіти і науки облдерж-адміністрації, обласний центр соціальних служб; громадські організації (за згодою)	не потребує фінансування	-	-	-	готовність дітей до самостійного життя та розвиток у дітей навичок з прийняття соціально мотивованих рішень
		9) забезпечення надання послуг з фізичної, психічної і духовної реабілітації та реінтеграції дітей, які опинились в складних життєвих обставинах	2022-2024	служба у справах дітей облдерж-адміністрації, обласний центр соціальних служб; Центр соціально-психологічної реабілітації дітей, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування; громадські організації (за згодою)	не потребує фінансування	-	-	-	створення умов для ефективної реабілітації дітей, які опинились в складних життєвих обставинах
		10) продовження проведення моніторингу застосування дитячої праці на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності	2022-2024	служба у справах дітей облдерж-адміністрації, Управління Держпраці в області	не потребує фінансування	-	-	-	запобігання порушенням законодавства щодо застосування праці дітей
		11) забезпечення функціонування інформаційно-просвітницького вебсайту з	2022-2024	служба у справах дітей облдерж-адміністрації	обласний бюджет	6,0	6,0	6,0	доступ не менш як 90 % дієздатного населення до повної та

		питань соціально-правового захисту дітей							об'єктивної інформації з питань з питань соціально-правового захисту дітей; у 2022-2024 рр. - забезпечення функціонування сайту
4.	Підвищення ролі територіальної громади у вирішенні питань захисту прав та розвитку дітей	1) проведення навчання членів комісії із захисту прав дітей та відповідальних працівників виконавчих комітетів рад територіальних громад з питань реалізації вимог законодавства в сфері соціально-правового захисту дітей	2022-2024	служба у справах дітей облдерж-адміністрації; обласний центр соціальних служб, виконавчі комітети органів місцевого самоврядування	обласний бюджет	5,5	5,5	5,5	забезпечення належної якості послуг соціального захисту дітей, особливо кризових категорій на рівні територіальної громади; підвищення кваліфікації не менше 55 фахівців щороку
		2) забезпечення функціонування ІАС „Заклади інституційного догляду і виховання дітей Тернопільської області”	2022-2024	служба у справах дітей, департамент соціального захисту населення; охорони здоров'я; управління освіти і науки облдерж-адміністрації	обласний бюджет	18,0	17,0	5,0	запобігання соціальному сирітству; у 2022 році придбання ноутбука, у 2023 році придбання програмного забезпечення та БФП (принтер / сканер); у 2024 році щорічне обслуговування ІАС
	Державний бюджет					-	-	-	

	Обласний бюджет		215,5	216,5	213,5	
	Районні бюджети		-	-	-	
	Бюджети територіальних громад		-	-	-	
	Кошти інших джерел		-	-	-	
	ВСЬОГО:		215,5	216,5	213,5	

VII. Координація та контроль за ходом виконання програми

Координацію за виконанням заходів програми здійснює служба у справах дітей обласної державної адміністрації.

Виконавці програми про хід реалізації заходів інформують службу у справах дітей обласної державної адміністрації щороку до 10 січня та 10 липня упродовж терміну її реалізації.

Служба у справах дітей обласної державної адміністрації щороку до 20 січня та 20 липня впродовж строку дії програми інформує обласну державну адміністрацію, департамент економічного розвитку та торгівлі обласної державної адміністрації та обласну раду про хід її виконання.

**Начальник служби
у справах дітей адміністрації**

Ростислав ДРОЗД

Тетяна Дуда